



РЕШЕНИЕ
29 июнь 2022 ел

КАРАР
№ 51

**Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеңшенәр авыл
жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге
тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы
нигезләмәне раслау хакында.**

"Жирләү һәм жирләү эше турында" 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «санитар-экологик икеайлык турында "30.03.1999 ел, № 52-ФЗ Федераль закон нигезендә," жирләү һәм жирләү эше турында "гы Федераль закон," Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ - 2.1.3684-21 «шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчә торган су һәм эчәргә яраклы су белән тәмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарга, житештерү, жәмәгать биналарыннан файдалануга, санитария-эпидемияләргә каршы (профилактика) чаралар үткәрүгә карата санитар-эпидемиологик таләпләр һәм САНПИН 2.1.3684-21 нормаларын раслау турында" РФ Баш дәүләт санитар табибының 28.01.2001 №3 карары белән расланган санитар-эпидемиологик таләпләр», Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеңшенәр авыл жирлеге Уставы белән, жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеген оештыру һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеңшенәр авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын тиешенчә карап тотуны тәмин итү максатларында, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеңшенәр авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеңшенәр авыл жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында Нигезләмәне (кушымта итеп бирелә) расларга.

2. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеңшенәр авыл жирлеге Советының 22.09.2010 ел, №10 карары үз көчен югалткан дип санарга.

3. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Шеңшенәр авыл жирлегенең мәгълүмат стендында әлеге карарны игълан итәргә һәм Балтач муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Авыл жирлеге башлыгы:



Р.Х.Салихжанов

Татарстан Республикасы
Балтач муниципаль районы
Шеншеңәр авыл жирлеге
Совет карары буенча
Кушымта

ЭШ

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеншеңәр авыл жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Шеншеңәр авыл жирлеге территориясендә жәмәгать һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында элге нигезләмә (алга таба - нигезләмә) "жирләү һәм жирләү эше турында" 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында "30.03.1999 ел, № 52-ФЗ Федераль закон," жирләү һәм жирләү - 25.12.1996 ел, № 63-ТРЗ «Татарстан Республикасында жирләү һәм жирләү эше турында» Татарстан Республикасы законы," шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчәргә яраклы су һәм эчәргә яраклы су белән тәмин итүгә, эчәргә яраклы суга, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарга, житештерү, жәмәгать биналарыннан файдалануга, санитария-эпидемияләргә каршы (профилактика) чаралар үткәругә һәм үткәругә карата санитар-эпидемиологик таләпләр»СанПин 2.1.3684-21 нормалары, " Татарстан Республикасында жирләү һәм жирләү, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеншеңәр авыл жирлеге Уставы нигезендә, жәмәгать һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлеген оештыру һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеншеңәр авыл жирлеге территориясендә (алга таба – авыл жирлеге) жирләү урыннарын тиешенчә карап тотуны тәмин итү максатларында Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеншеңәр авыл жирлеге Уставы белән расланды.

1.2. Авыл жирлеге территориясендә урнашкан зиратлар, гомуми кагыйдә буенча, жәмәгатьчелек тарафыннан үлгән (һәлак булган) кешеләрне жирләү

өчен, аларның теләк белдерүен исәпкә алып йә жирләү мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт карары буенча билгеләнә.

1.3. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шеңшеңәр авыл жирлегә карары буенча (алга таба – авыл жирлегә башкарма комитеты) авыл жирлегә территориясендә дини зиратлар төзелә ала.

1.4. Жәмәгать зираты: юк

Дини зиратлар: Шеңшеңәр авылы, кадастр номеры 16: 12: 140301: 57;

Ор авылы, кадастр номеры 16: 12: 140201:125 Ор авылы эчендә көнбатышта.

1.5. Жәмәгать зиратларында жирләү дин, хәрби һәм башка гореф-гадәтләренә исәпкә алып башкарылырга мөмкин.

2. ТӨШЕНЧӘЛӘР ҺӘМ БИЛГЕЛӘМӘЛӘР КУЛЛАНЫЛА ТОРГАН НИГЕЗЛӘМӘ

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төшенчәләр һәм билгеләмәләр кулланыла:

Автокатафалк-жәсәдле табут, үлгән яки үлгән, жирләнгән продукция һәм жирләүдә катнашучылар өчен махсус жиһазландырылган автотранспорт чарасы.

Жирләү - табутта яки табутсыз үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен, склеп, саркофаг, мавзолей, пантеон һәм кабердәге туфрак белән чүп савытларын, колумбар урыннарын жиргә бирү яки махсус билгеләнгән участокларда трах жәю процессы.

Туганнар каберлегә - мәрхүмнең (үлгән) жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыны, шул рәвешле, үлгән (үлгән) кешенең иренең яки якын туганы күмелгән урында жирләүне гарантияләү өчен.

Ялгыз жирләү-ялгыз гражданның, жирләү бурычын үз өстенә алган зат жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыны, шулай ук шәхесләре Эчке эшләр органнары яки хатыны, якын туганнары яки законлы вәкилләре булмаган яки алар жирләү мөмкинлегә булмаган гражданның жирләү урыны.

Гаилә (нәсел) күмелү - өч һәм аннан да күбрәк үлгән (һәлак булган) туганнарын жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бирелә торган жирләү урыны.

Туганнар каберлегә-зиратлар территориясендә күпләп һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен бушлай бирелә торган урын.

Туганнар каберлеге- зиратлар территориясендә күпләп һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен бушлай бирелә торган урын зиратлар территориясендә массакуләм һәлакәтләр корбаннарын жирләү өчен (шәхесләре тулысынча сакланган яки идентификацияләү алмаган гадәттән тыш хәлләрнең шәхесләре билгеләнмәгән).

Хәрби күмелү- жирләү хәрби йоласын үтәп, үлгән яки һәлак булган хәрби хезмәткәрләргә һәм аларга тиңләштерелгән категория гражданнын жирләү өчен билгеләнгән жәмәгать зираты участогы.

Мактаулы каберлекләр, кагыйдә буларак, төп жәмәгать зираты аллеясы буенда урнашкан, уңайлы алымнар һәм яхшы күзәтү булган һәм үлгән кешене жирләгәндә бушлай бирелә торган урыннар, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, авыл жирлеге каршындагы казанышларны нигезләү һәм раслау бурычын алган зат үтенече буенча, вафат булган кешене жирләү бурычын үз өстенә алган зат үтенече буенча, жирләү урыннары.

"Мораль яклау" зонасы (мораль зона, Яшел саклау зонасы) - гомуми кулланылыштагы территория һәм жирләү өчен билгеләнгән объект төзелешен бүлүче зона. Ул зират территориясенә бер өлешен аның периметры буенча яфраклы һәм ылыслы агачлардан, ким дигәндә, ике рәттән тора.

Каберлекләр зонасы- жирләү башкарыла торган зиратның функциональ-территориаль зонасы.

Жирләүне гәмәлгә ашыру гарантиясе- үлгән яки үлгән кешене жирләүне Россия Федерациясенә гәмәлдәге законнары нигезендә тәмин итә торган гарантияләрнең жыелмасы.

Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге - Россия Федерациясенә гәмәлдәге законнары белән гарантияләнгән Россия Федерациясе гражданнына түләүсез нигездә күрсәтелә торган хезмәтләр исемлеге. Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеген бирү бурычы гәмәлдәге законнар белән жирләү эше мәсьәләләре буенча махсус хезмәткә йөкләнгән.

Зират- жирләү урыны чикләрендә урнашкан һәм кремациядән соң вафат булган (үлгән) кешеләргә жирләү өчен жир кишәрлекләре булган шәһәр төзелеше комплексы.

Каберлекләрне теркәү кенәгәсе - каберлекләрне теркәү кенәгәсе.

Колумбарий- жирләнгән урн. Вертикаль буенча Колумбарий ярусларга бүленә, яруслар мемориаль плитәләр белән капланган урыннарга бүленә.

Жирләү өчен жаваплы зат - жирләү турында мәрхүмнең (үлгән) ихтиярында күрсәтелгән зат йә ире, якин туганнары (балалары, эти-әниләре, уллыка алынган, туганнары һәм бертуган апалары, оныклары, бабасы, әби), башка туганнары, вафат булган (вафат булган) кешене жирләү, күмү урынын рәсмиләштерү, аны тиешле тәртиптә тоту һәм аны даими карау бурычын үз өстенә алган башка затлар.

Жирләү урыны- үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен яки мәетләрен күмү өчен билгеләнгән жирләү объектының бер өлеше.

Жирләү урыннары- жирләү өчен билгеләнгән жирләү объекты киндегенең бер өлеше, ул үлгән яки һәлак булган, туфрак белән күмелгән, этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә махсус оештырылган жирләү урыннарын күмү буенча йола гамәлләре үткәрү өчен билгеләнгән. Жирлек территориясендә жирләү урыннары булып жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагында булган һәм үлгән (һәлак булган) кешеләрне жирләү өчен билгеләнгән жәмәгать зиратлары тора.

Кабер - табигый грунтта вемка рәвешендәге жир корылмасы, ул үлгән яки табутта яки аннан башка һәлак булган мәетләрне күмү өчен билгеләнгән.

Кабер өеме - үлгән яки һәлак булган кешеләрнең истәлеген мәңгеләштерү өчен билгеләнгән һәм күмелгән урында куела торган мемориаль мәгълүмат булган архитектура-скульптура корылмасы.

Жәмәгать зираты- жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт карары буенча үлгән яки һәлак булган кешеләрне жирләү өчен билгеләнгән жирләү объекты.

Дини зират- жирләү өчен билгеләнгән объект, ул бер дингә (конфессиягә) караган вакытта үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен (жәсәдләрен) һәм мәетләрен (жәсәдләрен) жирләү өчен, тиешле кануннар һәм йолаларны үтәп, жирләү өчен билгеләнгән.

Жәсәд- мәрхүмнең гәүдәсе.

Һәйкәл- күләмле яки яссы архитектура формасы, шул исәптән скульптура,obeliskлар, яткан һәм куелган плитәләр, алар хөрмәтенә куелган затлар турында мәгълүмат тупланган (мемориаль мәгълүмат).

Туфрак- кремациядән соң вафат булган (үлгән) мәетенең жәсәдләре.

Жирләү - авыл жирлеге территориясендә булган горейф-гадәтләргә туры китереп, санитар, экологик һәм башка билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә каршы килми торган кеше мәетен (жәсәдләрен) күмү буенча йола гамәлләре.

Жирләү эше-жирләү өчен билгеләнгән объектларны булдыру һәм эксплуатацияләү, шулай ук жирләүне оештыру һәм үткәрү белән бәйле ритуаль, юридик, житештерү, йола (дини) һәм башка төрле хезмәтләр күрсәтүгә юнәлдерелгән мөстәкыйль эшчәнлек төре.

Жирләү кирәк-яраклары- жирләгәндә кулланыла торган ритуаль әйберләр. "Жирләү кирәк-яраклары" һәм "жирләү ритуалы предметлары" терминнары охшаш.

Жирләнүнең теркәү билгесе – вафат булган яки һәлак булган кешенең фамилиясен, инициалларын һәм жирләү датасын, аның туган һәм үлем даталарын, шулай ук жирләү башкарылган участок номеры күрсәтелгән табличка.

Ритуаль хезмәтләр-башкаручының һәм кулланучының турыдан-туры хезмәттәшлеге, шулай ук башкаручының жәсәдләренә, үлгән яки һәлак булган

кешеләрнең мәетләрен күмү, жирләү, күмү урыннарын карап тоту буенча эшчәнлеге нәтижәсе.

Ритуаль оешмалар - Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә теркәлгән, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт статусы булмаган һәм авыл жирлегә территориясендә ритуаль һәм шуна бәйле ритуаль хезмәтләр, шул исәптән жирләү буенча хезмәт күрсәтергә хокуклы юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр.

Зиратны караучы-авыл жирлегә башкарма комитеты билгели торган, үз функцияләрен түләүсез нигездә башкаручы, күмү урыннарын билгеләү өчен җаваплы зат.

Жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт-жирләү һәм жирләү буенча хезмәт күрсәтү эшчәнлеген алып баручы, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан төзелә торган коммерцияле булмаган оешма.

Туфрак салынган урна – үлгән кешенең калдыкларын салган целлофан пакет. Урна савытлары төрле тышкы бизәлешле булырга мөмкин.

3. ЖИРЛӘУ ТӘРТИБЕ

3.1. Жирләү зиратта каберләргә урнаштыру һәм карап тоту кагыйдәләре, шулай ук санитар кагыйдәләр һәм нормалар нигезендә башкарыла.

3.2. Гражданлык хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында таныклык күрсәтеп, үлгән затның туганнары, я жирләү бурычын үз өстенә алган затлар, жирләүгә рөхсәтне (1 нче кушымта) авыл жирлегә башкарма комитетына гариза бирү юлы белән (2 нче кушымта) рәсмиләштерәләр.

3.3. Һәр күмелү билгеләнгән формадагы китапта теркәлә (кушымта 3). Күмелгән каберлекләргә исәпкә алуның төгәлләнгән китабы катгый хисап документы булып тора һәм "Балтач муниципаль районы архивына даими саклауга тапшырыла"»

Күмүгә рөхсәт рәсмиләштергәндә, күмелгән урыннарны теркәү кенәгәсендә күмүне теркәү язуы түбәндәгечә башкарыла:

- үлгән (һәлак булган) затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме; үлгән (вафат булган) затның туу һәм үлү датасы; үлгән (һәлак булган) кешенең яше;

- үлгән (һәлак булган) затның үлү турында герблы таныклығының сериясе һәм номеры үлгән (һәлак булган) затның үлем турында медицина таныклығының номеры);

- күмелү даталары;

- кабер һәм күмү участогының тәртип номеры;

- күмелгән өчен җаваплы затның фамилиясе, исеме, әтисенен исеме һәм адреслары.

3.4. Жирләү рөхсәттә күрсәтелгән срокта һәм зиратны караучы күрсәткән билгеле урында, жирләүгә рөхсәт белдерелгәннән соң башкарыла.

3.5. Жирләү бурычын үз өстенә алган затка күмүне теркәү турында таныклык бирелә (4 нче кушымта).

3.5. Каберләр зиратның билгеләнгән планировкасы нигезендә эзлекле тәртиптә тезеләләр. Жирләнгән вакытта чардуганнар рәте сакланырга тиеш.

3.6. Мәрхүмне жирләү өчен түбәндәге күләмдәге кабер өчен жир участогы бүлеп бирелә: кабернең озынлыгы - 2 метр, киңлеге - 1 метр, тирәнлеге - 1,5 метр; кабер төбенен тамгасы грунт сулары торышы дәрәжәсеннән 0,5 метрға югарырак булырга тиеш; кабер өстендәге калкулыктар 0,5 метр биеклектә булырга тиеш. Каберләр арасында озын яктар буенча-1 метр, кыска - 0,8 метр.

Чардуганнарның биеклегенә 1 метрдан артмаска тиеш.

Гаилә (нәсел) күмелү урыны күләме 20 кв. метрдан артмаска тиеш.

3.7. Гамәлдәге зиратта, мәетне кабер булган урында жирләү, жирләү өчен җаваплы затның язма ризалыгы, шулай ук авыл жирлеген башкарма комитеты рөхсәте булганда, элекке жирләү вакытыннан 20 ел үткәннән соң рөхсәт ителә.

3.8. Гамәлдәге зиратта, чардуган эчендә буш урын булган очракта, туганнарны жирләү рөхсәт ителә.

Буш урын булмаганда, туганлык каберлегендә жирләнгән очракта, әлегә жир участогының мәйданын арттырмыйча жирләү участогы чикләрендә жирләү рөхсәт ителә. Бу очракта беренче һәм икенче каберлекләр арасында араны киметү рөхсәт ителә, ләкин әлегә Нигезләмәнең 3.10 пунктында билгеләнгән чикләрдә.

3.9. үлгән (һәлак булган) затны кабер өстенә жирләүгә яки туганлык каберлегендә жирләүгә рөхсәт жирләүне оештыручы затка бирелә:

- үлгән (һәлак булган) затның герблы үлү турында таныклығының төп нөсхәсе булганда;
- үлгән (һәлак булган) зат белән элек үлгән (һәлак булган) затның яқын туганлығын раслаучы документлар булганда;
- мәетне күмүгә җаваплы заттан язмача ризалык булганда.

3.10. Табутны күмгәндә, гамәлдәге туганлык (гаилә) киртәләренә күмгәндә, каберләр арасындагы ара 0,5 метрдан да ким булмаса тиеш, табутта күмелгән вақытта кабернең тирәнлегенә 1,5 метр булырга тиеш.

3.11. Архив документлары (теркәү журналы) булмаганда каберләргә яки киртәләрдә буш урыннарға яқын туганнарының язмача гаризалары (туганлык дәрәжәсе һәм мөлкәткә хокук-һәйкәлләр, киртәләр һ. б. кабер корылмалары гражданның тарафыннан бу зиратта күмелүне раслаучы документлар күрсәткәндә раслана.

3.12. Берничә кешене бер табутта күмү рөхсәт ителми.

3.13. Билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип табылган каберлекләренә (каберлекләренә) җирләү гомуми нигезләрдә башкарыла.

3.14. Туганлык җирләрендә җиргә туфрақ салынган чүплекләренә җирләү, алдагы җирләү вақытына карамастан, рөхсәт ителә.

3.15. Мәетләренә күмү санитар нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә, үлем җиткәннән соң 24 сәгатәтән дә соңга калмыйча яки гадәттән тыш хәлләр булган очракта, медицина һәм хокук саклау органнары рөхсәтеннән соң башкарыла.

3.16. Аеруча куркыныч йогышлы авырулар таралуны булдырмау максатларында итсез этиологиядән, шулай ук аеруча куркыныч инфекцияләрдән (дәвалау оешмаларында үлгән яки ачу өчен патологоанатомия бүлекләренә кергән) үлүчеләренә җирләү процессы турыдан-туры патологоанатомия бүлегеннән оцинкланган гербларда башкарыла.

3.17. Югары радиоактив фонына ия булган мәетләренә күмү Россия Федерациясә законнары нигезендә, зиратның махсус бирелгән участогында рөхсәт ителә.

3.18. Мәрхүмнәрнең җәсәдләрен яңадан җирләү башкарма хакимият органнары карары һәм дәүләт Санэпид күзәтчеләге органнарының аеруча куркыныч йогышлы авыруларның булмавы турында бәяләмәсе буенча мөмкин. Җирләү мизгеленнән бер ел алдан җирләүне үткәргә киңәш ителми.

3.19. Җәсәдләренә тартып алган очракта, каберләр билгеләнгән тәртиптә кулланырга рөхсәт ителгән дезинфекцияләнергә, салынган һәм планлаштырылган булырга тиеш.

3.20. Кабер калкулыгында жирлэгэндә үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, үлем датасын һәм теркәү номерын күрсәтеп билге куела.

3.21. Ябык зиратларда жирләү тыела, моннан тыш, чүплекләрне туфрак белән күмү очраklarыннан тыш.

3.22. Якын туганнары яки алар жирләү мөмкинлеге булмаган очракта, шулай ук жирләү, моргка, суд-медицина экспертизасы учреждениеләренә илтүне йөкләү бурычын үз өстенә алган башка затлар булмаганда, Эчке эшләр органнары тарафыннан аның шәхесен билгеләгәннән соң мәетне жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан башкарыла (аның булмаганда). - (алга таба - «контракт буенча ритуаль оешма").

3.23. Зиратта үз белдегәң белән жирләү тыела.

4. ГАИЛӘ (нәсел) КҮМЕЛГӘН

4.1. Гаилә (нәсел) күмелгән урыннар мәетне жирлэгэндә дә, булачак каберлекләр өчен дә бирелә.

4.2. Жәмәгать зиратындагы жир кишәрлекләре гаилә (бала табу) күмелгән урыннар булдыру өчен авыл жирлеге территориясендә даими яшәүче Россия Федерациясе гражданнына бирелә.

4.3. Гаилә (нәсел) жирләү урынының күләме 20 квадрат метрдан артмаска тиеш.

4.4. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү яки бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү, гаилә (бала табу) күмелүләре реестрын формалаштыру һәм алып бару, гаилә (бала табу) күмелү урыны бирү мәсьәләсен хәл итү өчен гариза бирүчеләр тарафыннан бирелгән документларны исәпкә алу һәм саклау авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

Карар Башкарма комитет карары рәвешендә рәсмиләштерелә.

4.5. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү мәсьәләсен хәл итү өчен авыл жирлеге башкарма комитетына түбәндәге документлар бирелә::

1) гаилә (нәсел) күмелгән урында жирләү (жирләү) күздә тотыла торган затлар даирәсен күрсәтеп, гаилә (нәсел) күмү урыны булдыру өчен урын бирү турында гариза (5 нче кушымта);

2) паспорт яки мөрәжәгать итүченең шәхесен таныклаучы башка документ күчермәсе, төп нөсхәсен чагыштыру өчен күрсәтеп, ;

3) үлгән кешенең туганнары белән базарда элек жирләнгән туганнары туу дәрәжәсен раслаучы документлар.

4.6. Барлык тапшырылган документлар опись буенча кабул ителә (6 нчы кушымта), аның күчермәсе гариза бирүчегә аларны кабул итү датасы турында билге белән тапшырыла.

4.7. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү яки аны бирүдән баш тарту турындагы карар барлык документлар белән гариза алынган көннән 30 көннән дә артмыйча кабул ителә.

4.8. Жирләүне турыдан-туры гамәлгә ашырганда гаилә (бала табу) жирләү өчен урын бирү яки аны бирүдән баш тарту турында карар мөрәжәгать итүче тарафыннан авыл жирлегә башкарма комитетына (жирләнгән көнгә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча) үлем турында медицина таныклығын яисә ГХАТ органнары бирә торган үлем турында таныклыкны, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 4.5 п.күрсәтелгән документларны тапшырган көнне кабул ителә.

4.8. 1. әлеге нигезләмәнең 1 пункты.

4.9. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турындагы карар гариза бирүчегә 30 көнлек (7 нче кушымта) язма рәвештә почта аша жибәрелә яисә жибәрелә.

4.10. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирүдән баш тарту турындагы карар мөрәжәгать итүчегә 30 көнлек срокта баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, язма рәвештә тапшырыла яисә жибәрелә (8 кушымта).

4.11. Гаилә (нәсел) күмүне булдыру өчен урын бирүдән баш тарту, әгәр дә рөхсәт ителә:

1) мөрәжәгать итүче недееспособным зат булып тора;

2) мөрәжәгать итүче Гаилә (нәсел) күмелүләре булдыру өчен урыннар бирелергә мөмкин булган зиратлар исемлегенә кермәгән зиратта урын алу теләген белдерде;

3) мөрәжәгать итүче 4. 5. пунктында күрсәтелгән барлык документларны тапшырмаган., 4.8. әлеге нигезләмәнең 1 пункты;

4) мөрәжәгать итүче вафат булган кешенен (ата-аналар һәм балалар, уллыка алучылар, бабай, әби һәм оныклар), тулы һәм тулы булмаган (уртак әтисе яки әнисе булган) туганнар һәм сеңелләре белән турыдан-туры килә торган һәм иңүче линия буенча туганнарының (туганнары)булып тормый.;

5) мөрәжәгать итүче зиратның структур үзенчәлекләре һәм жирләү урынының архитектур-ландшафтлы мөхите белән бәйлә рәвештә гаилә каберлекләре өчен бирелми торган жир кишәрлеген алу теләген белдерде;

6) мөрәжәгать итүче авыл жирлегә территориясендә даими яшәүче Россия Федерациясе гражданы булып тормый.

4.12. Гаилә жирләү өчен жир участогын сайлаудан баш тарту гаилә жирләү өчен жир участогын сайлау турында гариза белән кабат мөрәжәгать итү өчен киртә булып тормый.

4.13. Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында кабул ителгән карар нигезендә, авыл жирлегә башкарма комитеты гаилә (бала табу) жирләү өчен урын бирү турында таныклык бирә һәм аны жиде календарь көннән дә

артмаган, ләкин мәетне жирләүгә туры килгән очракта, жирләү көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча тапшыра.

4.14. Гаилә (радовое) күмелү урыны күрсәтелгән таныклык бирелгән зат тарафыннан киртәләп алынырга тиеш.

4.15. Гаилә (радовое) күмелгән урыннарда жирләү урынына архив документлары булмаган очракта, жирләү бурычын алган затның язма гаризасы нигезендә, аның шәхесен таныклаучы паспорт яки башка документ күрсәткәндә авыл жирлегә башкарма комитеты рәхсәте белән башкарыла.,

5. МАКТАУЛЫ КҮМЕЛГӘН

5.1. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, авыл жирлегә алдында казанышлары булган вафат (һәлак булган) гражданның истәлеген мәңгеләштерү максатларында жәмәгать зиратлары территориясендә, авыл жирлегә башкарма комитетының тиешле карары нигезендә, аерым жир участкалары (зоналары) каралырга мөмкин.

5.2. Жирләү мактаулы күмелгән урыннарда башкарылырга мөмкин булган затлар исемлеген авыл жирлегә башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

5.3. Мактаулы күмелгән урынның күләме авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан 6 квадрат метрдан да ким булмаган күләмдә билгеләнә.

5.4. Мактаулы күмелгән урыннарда жирләү рәхсәт ителми.

6. ХӘРБИ КАБЕРЛЕКЛӘР

6.1. Жәмәгать зиратлары территориясендә авыл жирлегә башкарма комитетының тиешле карары нигезендә хәрби каберлекләр өчен аерым жир кишәрлекләре (зона) каралырга мөмкин.

6.2. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән 5 кв. м майданлы затларның жирләү урыннары бушлай бирелә.

7. КҮМҮ УРНЫ БЕЛӘН ПРАХОМ

7.1. Жирләү урнада да, чүп-чарсыз да башкарылырга мөмкин. Күмүнең түбәндәге ысуллары булырга мөмкин:

һәйкәл кую белән күмелгән чүплекләргә жирләү;

һәйкәл урнаштырмыйча гына чүп савытларын күмү;

Колумбиядә туфрак салынган урна урнаштыру (кайгы диварында);

ул туфрак черегән жиз кеби.

7.2. Зиратта жирләнгән чүплекләргә күмү кремация турындагы документлар һәм жирләү өчен җаваплы зат паспорты нигезендә башкарылырга тиеш.

7.3. Урнада мәрхүмнең фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм теркәү номеры язылырга тиеш.

7.4. Жирләү өчен җаваплы затка мәет көле салынган савытны күмү турында таныклык тапшырыла (9 нчы кушымта). Шул ук вакытта күмүләрне теркәү китабына тиешле язма кертелә.

7.5. Махсуз корылманың(колумбариянең) мәрхүмнең көле урнаштырылган уемтыгы махсус мемориаль плитә белән ябылырга тиеш, ә мәрхүмнең каберенә һәйкәл куелырга мөмкин. Плитәдә яки һәйкәлдә түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

исеме, атасының исеме һәм мәрхүмнең фамилиясе;
вафат булучының яшәү чоры.

7.6. Мәрхүмнең көле салынган урна аерым участка яисә туганлык жирләвенә күмелергә мөмкин.

Мәрхүмнең көле салынган урна туганнар каберенә жирләнгән очракта, авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтен дә алырга кирәк. Күмүләрне теркәү китабына күмелгән урын турында билге ясала.

7.7. Мәрхүмнең көлен тарату авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәте белән гамәлгә ашырыла. Көлне таратканда, бу жир өчен билгеләнгән территориядән читкә көл элгү рөхсәт ителми. Көл тараткан урыннарында истәлек билгеләрен урнаштыру авыл жирлеге башкарма комитеты карары буенча гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8. ДИНИ ЗИРАТЛАР

8.1. Дини зират-жирләү өчен билгеләнгән объект, ул бер дингә (конфессиягә) караган вакытта үлгән яки һәлак булган кешеләрнең мәетләрен (жәсәдләрен) һәм көлләрен, тиешле кануннар һәм йолаларны үтәп, жирләү өчен билгеләнгән.

8.2. Дини зиратларның эшчәнлек тәртибе, тиешле дини берләшмәләр белән килештереп, авыл жирлеге советы тарафыннан билгеләнә. Авыл жирлеге территориясендә дини зиратларның эшчәнлегенә гражданнар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8.3. Дини зиратлар дини берләшмәләр тәкъдиме буенча төзелә, аларның уставлары зиратларда дини йолаларны гамәлгә ашыруны күздә тоталар.

8.4. Дини зират төзелгәннән соң, аның статусын ижтимагый яки башкача үзгәртү рөхсәт ителми.

Дини зират статусы бирелгән очракта, гамәлдәге зиратка аның статусын ижтимагый яки башкача үзгәртү рөхсәт ителми.

8.5. Үлгән (һәлак булган) башка диннәрне (конфессияләрен) күмү дини зиратка рөхсәт ителми.

Башка диннәрнең (конфессия) каберлекләрен жирләүне булдырмау максатларында үлгән, мәрхүмне жибәрүче, тыныч жан өчен җавап бирүче яки жирләүдә катнашкан дини берләшмә вәкиле, рухани билгеләнгән үрнәктәге белдерүдә үлгән кешенең теге яки бу конфессиягә каравы турында билге ясый һәм билге ясаган дини эшлеклесе вазыйфасын күрсәтә.

8.6. Дини зиратларда үлгәннәрне күмү әлеге хәлнең 3, 10, 11 бүлекләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.7. Дини зират территориясендә башка конфессияләрнең (диннәрнең) нинди дә булса билгеләрен билгеләү яисә сурәтләү тыела.

9. МӨСЕЛМАН ДИНЕНДӘГЕ ЗИРАТЛАРНЫҢ ЭШЧӘНЛЕГЕ ТӘРТИБЕ

9.1. Мөселман дини зиратларында (алга таба - мөселман зираты) каберлекләр шәригать нормалары буенча ислам кануннары буенча житештерелә.

9.2. Мөселман зиратында үлүчеләрне күмү көн саен 8.00 дән 17.00 сәгатькә кадәр башкарыла. Аерым очракларда үлгән кешеләрне 17.00 сәгатьтән соң, кояш баеганчы, әмма 20.00 сәгатьтән дә соңга калмыйча, үлгән кешенең чит шәһәр туганнары үтенече буенча күмү рәхсәт ителә.

9.3. Мөселман зираты территориясендә үлгән кешене күмү табутсыз тәнне тукумасы беләнтөрөп күмү юлы белән генә башкарыла.

9.4. Үлгән кешенең гәүдәсен шактый нык зарарлау (һәлакәтләр, стихияле бәла-казалар, сугышчан хәрәкәтләр) нәтижәсендә мәетне тиешле тукумага (саванга) төрөп булмый икән, мондый табутка охшаш конструкцияләрдә үлгәннең калдыкларын күмүне башкарырга рәхсәт ителә.

9.5. Үлгән кешене күмү барышында кирәкле йолаларны үткәрүче рухани катнаша, үлгән кешенең гәүдәсен шәригать нормаларына туры китереп күмүне тикшерә.

9.6. Кабер өстенә куела торган тәмга үлгән кешенең баш очына куела.

9.7. Зиратка бару шәригать нормаларына һәм этика үтәү белән башкарылырга тиеш.

10 ПРАВОСЛАВИЕ ДИНЕНДӘГЕ ЗИРАТЛАРНЫҢ ЭШЧӘНЛЕГЕ ТӘРТИБЕ

10.1. Православ динендәге дини зиратларда (алга таба - православие зираты) күмүләр Рус православие чиркәве йолалары буенча христиан кануннары нигезендә башкарыла.

10.2. Православие зиратында үлүчеләрне күмү көн саен 10.00 сәгатьтән 16.00 сәгатькә кадәр башкарыла.

Үлгәннәрне (һәлак булганнарны) күмү Изге Пасха көнендә башкарылмый.

10.3. Үлгән православ христианнарны күмү табутта гамәлгә ашырыла. Мәрхүм башы белән көнбатышка һәм аяклары белән көнчыгышка таба ятарлык итеп кабергә төшерәләр.

10.4. Мәрхүмне жирләүдә рухани катнаша, ул кирәкле йолаларны үткәрә, үлгән кешенең каберен һәм мәетен православие традицияләренә туры килү-килмәүгә тикшерә.

Әгәр мәетнең жыры читтән торып (өйдә, гыйбадәт корылмасында яки Панихида үткәргәндә башка урында) житештерелсә, мәрхүм зиратта

жырланмый. Бу очракта мәрхүмне жирләү бурычын үз өстенә алган зат, руханиның турыдан-туры катнашыннан башка, зиратка күмелергә мөмкин.

10.5. Православие зиратында үз-үзләренә кул салучыларны жирләү тыела.

11. ЗИРАТ ТЕРРИТОРИЯСЕ

11.1. Зират территориясе, күмелү ысулына карамастан, функциональ зоналарга бүленә:

- керү функциональ зонасы;
- йола функциональ зонасы;
- күмү функциональ зонасы.

11.2. Каберлекләр зонасы зиратның төп, функциональ өлеше булып тора. Жәмәгать зиратларында ялгыз каберлекләр, гаилә каберлекләре, туганнар каберлекләре һәм мемориаль корылмалар, шулай ук шәхесләре билгеләнмәгән мәетләрне күмү участкалары карала.

11.3. Яндырылган мәетнең көле салынган махсус тартмаларны күмү өчен зиратларда жир кишәрлекләре карала.

12. ЖИҢАЗЛАР, КҮМҮ УРЫННАРЫН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ ҺӘМ КАРАП ТОТУ

12.1. Зиратларда каралырга тиеш:

- 1) зират исеме, эш режимы белән элмә тактасы;
- 2) зират планы белән стенд. Зиратның төп зоналары планда билгеләнергә тиеш. План белән стендны төп керү юлы янында куярга кирәк;
- 3) авыл жирлегә башкарма комитеты игъланнары һәм боерыклары, зиратларда булу кагыйдәләре, гражданның хокуклары һәм бурычлары өчен стенд;
- 4) вак-төяк чүп жыю өчен чүп савытлары;
- 5) каты өслекле майданчыкларда урнаштырылган чүп-чар өю контейнерлары (асфальтланган, бетонланган). Зиратлардагы чүп-чар жыю урыннары коймаланырга тиеш. Чүп-чар жыелган саен чыгарылырга тиеш.

12.2. Зиратлар янындагы территорияләр төзекләндерелергә тиеш. Жирләү урыннарын яшелләндерү һәм төзекләндерү гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр белән башкарылырга тиеш.

12.3. Жирләү участкаларында гражданны тарафыннан Агач утырту бары тик яшелләндерү проекты нигезендә генә рөхсәт ителә.

12.4. Жирләү урыннарын төзү һәм төзекләндерү буенча барлык эшләр гамәлдәге агачларны, куакларны һәм үсемлек грунтын максималь рәвештә саклап башкарылырга тиеш. Агач кисүне, санитар-яклау зонасы һәм мораль (яшел) яклау зонасы булдыру өчен, табигый яшел үсентеләрне файдаланып, сайлап алып башкарырга кирәк.

12.5. Яңа булдырыла торган зират территориясе тирәсендә уза торган мораль (яшел) яклау зонасы 5-10 м киңлектәге яшел үсентеләр белән тыгыз булырга тиеш.

12.6. Яшел үсентеләр майданы зиратның кимендә 30% майданын тәшкил итәргә тиеш.

12.7. Зиратны яшеллэндергэндә агачтан кабергә кадәрге ара 5 метрдан да ким булмаска тиеш.

12.8. Зиратның бөтен территориясе буенча юл челтәре түбәндәге категорияләргә бүленергә мөмкин:

- 1) кварталара юллар;
- 2) квартал эчендәге юллар;
- 3) кече юллар (сукмаклар, тротуарлар).

12.9. Кварталара юллар автомашиналар йөрү өчен билгеләнгән, алар кабер өсте корылмаларын алып килү һәм территорияне чистарту өчен билгеләнгән.

12.10. Квартал эчендәге юллар тиешле зиратка хужалык хезмәтә күрсәтә торган моторлаштырылган транспортны йөртү өчен билгеләнгән.

12.11. Кече юллар (сукмаклар, тротуарлар) кварталлар һәм зиратлар участкалары территориясе буенча жәяүлеләр үтү өчен билгеләнгән.

12.12. Авыл жирлегә башкарма комитеты зиратларны тиешле тәртиптә тотарга һәм тәмин итәргә тиеш:

- 1) каберлекләргә исәпкә алу;
- 2) каберлекләргә күмү өчен һәр жир участогын бирүнен билгеләнгән нормаларын һәм каберләргә эзерләү кагыйдәләрен үтәү;
- 3) зиратларның территорияләрендә урнашкан биналарны, корылмаларны, зиратлар коймаларын, зират юлларын һәм мәйданчыкларын төзек хәлдә тоту һәм аларны;
- 4) зиратлар территорияләрендә яшелләндерү, яшел үсентеләргә карау һәм аларны яңарту;
- 5) чүп-чар жыю өчен контейнер мәйданчыкларын төзекләндерү, барлык зиратларны системалы рәвештә чистарту, чүп-чарны үз вакытында чыгару, корыган чәчәкләр һәм венотлар кую;
- 6) тиешле хезмәт күрсәтү культурасы;
- 7) санитар нормаларны һәм кагыйдәләргә үтәү;
- 8) янгың куркынычсызлыгы кагыйдәләргә үтәү;
- 9) китапта, һәр күмелгән мәетнең жирләү участогының номерларын, каберне, фамилиясен, исемен һәм әтисенен исемен, күмелү датасын һәм жирләү бурычын үз өстенә алган затның фамилиясен, исемен һәм әтисенен исемен, адресын күрсәтеп, билгеләнгән формадагы теркәү.

Китапка язудан тыш, авыл жирлегә башкарма комитеты хезмәткәре зиратның сызымында тиешле билгә ясый;

10) кабер калкулыгында үлгән кешенең фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган һәм үлем датасын күрсәтеп билгә кую. Тану билгесен урнаштырмыйча гына күмү рәхсәт ителми;

11) зиратлар территорияләрен (күмелгән урыннардан тыш) системалы рәвештә чистарту.

12) дәүләт саклавында булган туганнар каберләрен, һәйкәлләргә һәм каберләргә тиешле тәртиптә тоту.

Зират участогында жирләү өчен жир юк икән, норма буенча участок ябылырга тиеш. Участок периметры буенча әлеге участокның ябылуы турында кисәтеп табличкалар куела.

12.13. Жирләү өчен җаваплы затлар бурычлы:

1) каберлекләре (һәйкәл, цоколь, чәчәк түтәлләре, коймалар, күмелгән урыннар турында кирәкле белешмәләр), каберлек өстендәге корылмалар, колумбариядәге урыннар, яшеллекләре үз көчләре белән яисә килешү нигезендә әлеге ритуаль хезмәтләр күрсәтүче хужалык итүче субъектны җәлеп итеп карап тотарга;

2) кабер өстендәге корылмаларны һәм аларның коймаларын ремонтлау, буяу эшләрен башкару;

3) зират территориясендә урнаштырылган контейнерларга чүп-чар, иске венюклар, сүтелә торган каберләрдән чүп-чар чыгаруны тәэмин итәргә, шулай ук кабер ташларын төзәтәргә, кабер янындагы үткәрү урыннарын чистартырга;

4) авыл жирлегә башкарма комитетына жирләнгән каберлеккә мәрхүмнең коле тутырылган савытны күмгәндә яисә ул савытны кире алганды; кабер өеме корылмаларын урнаштыру (алмаштыру) очракларында мөрәҗәгать итәргә;

5) янғын куркынычсызлыгы таләпләрен үтәргә;

6) күмелгән урын территориясендә чисталык һәм тәртип сакларга;

5) гамәлдәге законнарда, муниципаль хокукый актларда һәм әлеге Нигезләмәдә каралган башка таләпләрен үтәргә.

12.14. Кабер өстендәге корылмаларны (жирләү өчен участокларны) карау булмаганда, авыл жирлегә башкарма комитеты яки Жирләү эшләре мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт (жирләү өчен җаваплы затка) кабер өстенә тиешле кисәтү (алга таба – белдерү) урнаштыру юлы белән, каберлекне тиешле тәртипкә китерү тәкъдиме белән туганнарына мөрәҗәгать итәргә тиеш.

12.15. Кабер өстендәге корылманың (жирләү өчен участок) тарихи-мәдәни кыйммәтләре билгеләнгән очракта, аның тарихи һәм мәдәни ядкәрләрен саклау һәм алардан файдалану турындагы законнар нигезендә саклануы тәэмин ителә.

12.16. Жирләнгән һәм яше 15 һәм аннан да күбрәк булган каберлекләргә карата авыл жирлегә башкарма комитеты жирләү һәм кабер базасы торышын тикшерү актын төзәргә (10 нчы кушымта), иске каберлекләрен һәм кабер өсте корылмаларын теркәү кенәгәсендә теркәргә (11 нче кушымта) тиеш.

Каберлекләрен һәм каберлекләрен карау актлары авыл жирлегә башкарма комитетында саклана.

12.17. Каберлекне тиешле срокта тиешле хәлгә китергән очракта, каберлек өчен җаваплы зат авыл жирлегә башкарма комитетына мөрәҗәгать итә, ул бу

хакта иске каберлекләрне һәм кабер өсте корылмаларын теркәү кенәгәсендә яза.

13. ҺӘЙКӘЛЛӘР, ИСТӘЛЕКЛЕ БИЛГЕЛӘР, КАБЕРЛЕКЛӘР ҺӘМ МЕМОРИАЛЬ КОРЫЛМАЛАР

13.1. Һәйкәл булып зур күләмле һәм яссы архитектура формалары санала, шул исәптән: скульптура,obeliskлар, яткан һәм куелган плитәләр, алар хөрмәтенә куелган затлар турында мәгълүмат (мемориаль мәгълүмат) урын алган. Мондый мәгълүмат булмаган объектларны парк архитектуралары дип санарга кирәк.

13.2. Яссы яки күләмле кече формалар, шул исәптән мемориаль мәгълүмат булган, аларны урнаштыру өчен 0,5 квадрат метрдан кимрәк участок кирәк булган транспортлар истәлекле билгеләр булып санала.

13.3. Кабер һәм мемориаль корылмаларга мемориаль мәгълүмат булган корылмалар керә. Каберлекләре булмаган, әмма нинди дә булса зат истәлегенә куелган һәм мемориаль мәгълүмат булган корылмалар мемориаль дип санала.

13.4. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм киртәләрне монтажлау, демонтажлау, ремонтлау, алыштыру язма гариза (12 нче кушымта) нигезендә авыл жирлеге башкарма комитетына жирләү урыны, паспорт яки шәхесне раслаучы башка документ, күмүне теркәү турында таныклык күрсәтелгән очракта башкарыла.

13.5. Кабер өемнәре (һәйкәл, кабер плитәсе, чәчәк түтәлләре, тәре, тиешле күләмдәге киртәләр, жирләү урыны мәйданчыгы) жирләү өчен бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәте (13 нче кушымта) белән билгеләнә яисә алмаштырыла.

Һәйкәлләр һәм корылмалар, яисә аларнын өлешләре участок чикләреннән чыгып торырга тиеш түгел.

13.6. Әлеге Нигезләмәнең 3.6 пунктында билгеләнгән күләмнәрдән тыш жир кишәрлекләрен үз белдекләре белән куллануга юл куйган гражданнар, аларны язмача кисәткәннән соң, 20 көн эчендә житешсезлекләренә бетерергә тиешләр.

13.7. Бирелгән жир кишәрлегеннән читтә һәм п.п.14.13., 14.14. билгеләнгән зурлыктан арттырылган корылмалар, күмү өчен жаваплы затны кисәткәннән соң сүтелергә тиеш.

Кабер өстендәге корылмаларны сүтү авыл жирлегенә башкарма комитеты тарафыннан башкарыла, гаепле затларга чыгымнарны кертү белән карала.

Ташландык кабер өстенә ташланган корылмаларны хужаларга жимерү турында кисәткәннән соң 30 көн эчендә кире кайтару, алар кабер өстендәге корылмаларны жимерү чыгымнарын компенсацияләү шарты белән башкарыла.

13.8. Билгелэнгән тәртиптә гражданныр (оешмалар) тарафыннан билгелэнгән кабер ташлары аларның милке булып тора.

13.9. Кабер өстендәге корылмаларны урнаштыру һәм алу эшләре апрельдән ноябрь аена кадәр башкарыла.

13.10. Кабер корылмаларындагы язмалар әлеге каберлектә күмелгән затлар турындагы мәгълүматларга туры килергә тиеш.

13.11. Һәйкәлләрне урнаштыру күмгәннән соң бер елдан да иртәрәк булмаган вакытта башкарыла.

13.12. Кабер өстендәге корылмаларны күмү урыныннан читтә урнаштыру рөхсәт ителми.

13.13. Билгелэнгән кабер өстендәге корылмаларның биеклегә гәүдәне (калдыкларны) күмү урыннарында 2,0 м дан артмаска тиеш.

13.14. Каберләрне койма белән тоту авыл жирлегә башкарма комитеты рөхсәте белән күмү өчен бирелгән жир кишәрлегә чикләрендә рөхсәт ителә. Жирләү урыны киртәсенә биеклегә 1 метрдан артык була алмый. Киртәләр күмү урыннары арасындагы техник юл территориясен биләргә тиеш түгел.

13.15. Авыл жирлегенә башкарма комитеты гражданныр билгеләгән кабер өстенә корылмалар өчен матди жаваплылык тотмый.

13.16. Авыл жирлегенә башкарма комитеты һәр кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыруны һәм алмаштыруны теркәп бара, бу хакта кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү кенәгәсендә (14нче кушымта) һәм күмүне теркәү турындагы тиешле таныклыкларда тиешле язма эшләнә.

Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү китаплары катгый хисаплылык документлары булып тора, даими саклау срогы булган эшләргә керә һәм муниципаль архивка даими саклауга тапшырыла.

13.17. Кабер өстендәге корылмалар (кабер ташларын) урнаштыруны теркәү китабына түбәндәгә белешмәләр кертелә:

- 1) квартал, участок, кабер номеры;
- 2) вафат булудының (һәлак булудының) фамилиясе, исеме һәм әтисенә исеме;
- 3) кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыру датасы, анын зурлыгы, кабер ташы эзерләнгән материал;
- 4) кабер өчен жаваплы һәм кабер өстендәге корылманы (кабер ташын) урнаштыруга счет-каз биргән затның адресы һәм фамилиясе;
- 5) кабер өстендәге корылма (кабер ташларын) житештерүченә реквизитлары, аларны сатып алу (эзерләү) документлары нигезендә.

13.18. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм коймаларны куллану вакыты чикләнми, моңа корылмаларны билгелэнгән тәртиптә кешеләрнең сәламәтлегенә куркыныч тудыручы, тузган дип тану очраклары, күрше жирләү урыннарының сакланышын тәмин итү очраклары керми.

13.19. Күмү урыннары территориясендә, ижтимагый зиратның архитектур-ландшафт проектына ярашлы рәвештә, алга таба коймалар куймыйча күмү каралган, койма урнаштыру тыелган.

13.20. Һәйкәлләрне, стелны, мемориаль такталарны, истәлекле билгеләрне һәм башка кабер ташларын күмү урыны булмаган жирдә урнаштыру тыела.

13.21. Әлеге урында чыннан да күмелгән кешеләр турында мәгълүматны чагылдырмый торган язулы кабер корылмаларын урнаштыру яисә булган язу корылмаларына өстәү тыела.

13.22. Иске кабер корылмаларын (кабер ташларын) утильләштерү күмү мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт, башка ритуаль оешмалар тарафыннан түләүле нигездә башкарыла яисә жәмәгать зираты территориясеннән куму очен жаваплы зат тарафыннан мостәкыйль рәвештә чыгарыла.

14. ЗИРАТЛАРГА БАРУ КАГЫЙДЭЛЭРЕ

14.1. Жәмәгать һәм дин тоту зиратларына керү тәртибе һәм кагыйдәләре зират территориясенә кергәндә урнаштырылган белдерүләр тактасына элөп куела.

14.2. Зиратлар килүчеләр өчен көн саен түбәндәге вакытта ачык:

- календарь елның май аеннан октябрь аена кадәр – 9.00 сәгатътән 19.00 сәгатъкә кадәр;

- календарь елның ноябрьдән апрель аена кадәр – 9.00.сәгатътән 17.00 сәгатъкә кадәр.

14.3. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

14.4. Зират территориясендә, шулай ук аның янындагы территориядә түбәндәгеләр тыела:

- авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештермичә генә һәйкәлне урнаштырырга, янадан эшләргә һәм жиимергә;

- һәйкәлләрне, зират жиһазларын бозарга, территорияне чүпләргә;

- зират территориясендә ул ябылганнан сон булырга;

- яшел утыртмаларны кисәргә, чәчәкләрне өзәргә, жиләк-жимеш жыярга, кабер участогында агачлар утыртырга;

- үз белдегә белән жирләү өчен бирелгән участокны билгеләнгән күләменнән арттыруны;

- спиртлы эчемлекләр эчәргә, исерек хәлдә, наркотик яки токсик исерек хәлдә булырга.;

- эт йөртергә, йорт хайваннарын тотарга, кошларны тотарга;

- чаңгыда, чанада, велосипедларда, мопедларда, мотороллерларда, мотоцикларда йөрү;

- учак ягу, балчык, ком алу, агач кисү;

- грунт казу, төзелеш чүп-чарын һәм башка материалларны калдыру;

- эскәмияләр, өстәлләр урнаштыру, склеплар, башка кабер корылмалары төзүне үз белдегә белән башкару;

- жәмәгать тәртибен һәм зиратларның чисталыгын бозучы башка гамәлләр кылу.

14.5. Жәмәгать зиратларына килүчеләрнең хокуклары:

- әлеге нигезләмә һәм Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары таләпләре нигезендә каберлек урыннарын билгеләү;

- кабер участогында чәчәкләр утырту;

- һәйкәлләр, кабер корылмалары, коймалар, чәчәк түтәлләре һ. б. лар урнаштыру (алмаштыру) очрақларында зират территориясенә беринди тоткарлыксыз үтеп керү;

- килүчеләр-өлкәннәр һәм инвалидлар булса-жиңел транспортны зират территориясендә йөрү өчен файдалана алалар;

- Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган башка хокукларны гамәлгә ашырырга.

14.6. Чәчәкләр, жирләү ритуалы предметлары һәм каберлекләрне төзекләндерү материаллары белән сәүдә итү бары тик авыл жирлеге башкарма комитетының язмача рөхсәте белән генә башкарыла ала.

15. ЖӘМӘГАТЬ ҺӘМ ДИНИ ЗИРАТЛАР ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ЧАРАЛАРЫ ХӘРӘКӘТЕ ТӘРТИБЕ

15.1. Зиратлар территориясе буенча Шеңшеңәр авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан расланган хәрәкәт схемалары һәм күрсәтелгән транспорт чараларының тукталышы чикләрендә махсуслаштырылган транспорт чаралары хәрәкәте рөхсәт ителә.

15.2. Автокатафалк, шулай ук аны озатып йөрүче транспорт зиратка тоткарлыксыз бару хокукына ия.

15.3. Шеңшеңәр авыл жирлеге башкарма комитеты зиратларда билгеле бер даталарга багышланган чаралар үткәргәндә, зиратта транспорт хәрәкәтенен аерым режимы кертелергә мөмкин.

15.4. Түбәндәге килүчеләр шәхси автотранспортта жәмәгать зиратлары территориясе буенча тоткарлыксыз йөрү хокукына ия:

1) тиешле таныклыклар күрсәткәндә инвалидлар;

2) сәламәтлеге буенча мөстәкыйль йөрү мөмкинлеге булмаган өлкән яшьтәге гражданныр.

15.5. Жәмәгать зиратлары территориясе буенча башка транспорт чаралары хәрәкәте бары тик авыл жирлеге башкарма комитеты белән килешеп кенә рөхсәт ителә.

15.6. Жирләү урыннарын төзекләндерү һәм кабер өсте корылмаларын (кабер ташларын) урнаштыру буенча эшләр башкарганда, транспорт чаралары, шул исәптән йөк автотранспорты жәмәгать зираты территориясеннән жиңел автотранспорт һәм йөк автотранспортын кулланып, авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештереп башкарыла.

15.7. Кабер өемнәре (кабер ташлары), күрсәткечләре, баганалары, төзекләндерү объектлары һ.б. зыян күргәндә автотранспорт чаралары хужалары Россия Федерациясенәң гамәлдәге законнары белән билгеләнгән тәртиптә жаваплы.

16. ӘЛЕГЕ НИГЕЗЛӘМӘНЕ БОЗГАН ӨЧЕН ЖАВАПЛЫЛЫК

16.1. Әлеге Нигезләмәне бозган өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә жавап тотат.

1 нче кушымта
Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлек тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә

РӨХСӘТ

№ _____ « _____ » _____ 20__ г

үлгән кешене жирләүгә

Бирелде _____,

(мөрәжәгать итүченең фамилиясе, исеме, этисенең исеме)

паспорт сериясе _____ № _____ бирелгән «__» _____

(кем тарафыннан бирелгән)

Яшәү урыны адресы: _____

Теркәлү урыны адресы: _____

Контакт телефоны: _____

Мәрхүмнең гәүдәсен (көлен) жирләүгә рөхсәт бирү турында бирелгән гариза нигезендә _____,

(вафат булучының фамилиясе, исеме, этисенең исеме)

(үлем датасы)

түбәндәге _____ адрес _____ буенча
урнашкан _____,

_____ зиратында.

Жирләү өчен жир кишәрлеге күләме _____ кв. м.

Авыл жирлеге башлыгы _____

2 нче кушымта

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлек тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының
_____ авыл жирлегә башлыгына

Паспорт _____ № _____
Бирелгән « _____ » _____

(кем тарафыннан бирелгән)

адресы: _____

**Жирләүгә рөхсәт бирү турында
Гариза**

Үлгән кешене жирләүгә рөхсәт бирүгезне сорыйм

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме, улем датасы)

_____ зиратында, адрес буенча урнашкан:

_____ (зиратнын исеме)

Дата « _____ » _____ 20 _____ г. _____ / _____ /

(имза)

(Ф. И. А.)

Кушымталар:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Дата

имза

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге
тәртибе

һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре
турындагы нигезләмәгә 3 нче номерлы кушымта

Каберлекләргә теркәү
китабы

_____ зираты

(торак пункт исеме)

_____ зираты

(исеме)

Башланган «__» _____ 20__ ел

Тәмамланган «__» _____ 20__ ел

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теркә лү номер ы	Үлүче нең тулы исеме	Үлүче нең яше	Үлү вакы ты	Жирл әү выкы ты	ЗАГС бүлеге нән үлем турынд агы таныкл ык номер ы	Таныкл ыкны биргән ЗАГС	Кәбер казучының фамилиясе / күмүне башкаручы оешманың исеме	Учас ток номе ры	Жирләү өчен жавапль кешенен тулы исеме

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге
тәртибе

һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре
турындагы нигезләмәгә 4 нче номерлы кушымта

ЖИРЛӘҮ ТУРЫНДА ТАНЫКЛЫК

Таныклык

бирелгән

гражданинның

Жирләүне

(*фамилиясе, исеме, атасының исеме*)
теркәү турында

«__» _____ 20__ ел _____

(*фамилиясе, исеме, атасының исеме*)

(*зиратның исеме*)

Квартал номеры _____, сектор номеры _____, кәбер номеры _____

Кәбер ташы урнаштырылган һәм теркәлгән «__» _____ 20__ ел

(*кәбер ташының материалы*)

Кәбернең зурлыгы һәм язу тексти башкарма комитет тарафыннан
расланган.

Инвентарь номеры _____

Авыл жирлегә башлыгы _____

Кушымта №5

эшчәнлек тәртибе турында нигезләмәгә
ижтимагый һәм дини зиратлар
жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы
_____ авыл жирлегә башкарма комитетына

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

паспорт сериясе, №, _____

кайдан һәм кайчан бирелде

теркәлү адресы : _____

телефон: _____

ГАРИЗА

жирләү өчен урын бирү турында

Киләчәк жирләү / жирләү өчен урын бирүгезне сорыйм (ассызыкларга
кирәк) _____ зиратында,

(исеме, адресы)

зурлыгы _____

(_____) кв. метр.

Кушымта:

1. Паспорт күчермәсе.

2. Туганлыкны раслаучы документлар күчермәләре.

3. Үлем турында медицина таныклыгы / ГХАТ органнары тарафыннан
бирелә торган үлем турында таныклык.

" _____ " _____ ел

_____ / _____

(гариза бирүченең имзасы)

Кушымта №6

Дини зиратларны төзекләндерү иҗтимагый совет эшчәнлеге тәртибе
турындагы нигезләмәгә

жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләренә
ДОКУМЕНТЛАР ИСЕМЛЕГЕ

Әлеге таныклана, дип _____, (Ф. и.)
Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы _____ авыл
жирлеге башкарма комитеты авыл жирлегенәң жирләү, жирләү өчен рөхсәт
алу өчен түбәндәге документлар кабул итте:

№ п/п документ исеме листлар саны өстәмә мәгълүмат

Документлар тапшырылды: _____ / _____ /
(имза) (И.Фамилия)

Документлар кабул ителде: _____
/ _____ / (имза) (И. о. фамилиясе, вазыйфасы)
дата М.П.

Ижтимагый һәм дин тотучы
зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту
кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә 7 нче кушымта.

КАРАР

№ ____ “ ____ ” _____ 20__ ел.

Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Чепья авыл жирлегенә
Башкарма комитеты _____ (Ф. и.
о.) зиратта гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында
_____ (зиратның исеме, адресы)
гаризасын һәм гаризага кушып бирелә торган документларын:

_____ карап тикшергәннән соң, авыл
жирлегенә территориясендә ижтимагый һәм дин тотучы зиратларның
эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре
турындагы нигезләмәгә таянып Татарстан Республикасы Балтач муниципаль
районы Чепья авыл жирлегенә Советы КАРАР БИРӘ:

1. _____ (Ф. и. о.,
паспорт мәгълүматлары)

(зиратның исеме, адресы) зурлыгы _____ булган гаилә (нәсел)
жирләү урыны бирергә.

Авыл жирлегенә башлыгы

Ижтимагый һәм дин тотучы
зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм
жирләү урыннарын карап тоту
кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә 8 нче кушымта.

КАРАР

№ ____ “ ____ ” _____ 20__ ел.

Гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Чепья авыл жирлеге
башкарма комитеты _____ (Ф. и. о.)
зиратта гаилә (нәсел) жирләү өчен урын бирү турында
_____ (зиратның исеме,
адресы) гаризасын һәм гаризага кушып бирелә торган документларын:

_____ караганнан соң, ижтимагый һәм
дин тотучы зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм территориядә жирләү
урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы нигезләмәгә таянып
Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Чепья авыл жирлеге
Советы КАРАР БИРӘ:

1. _____ (Ф. и. о., паспорт
мәгълүматлары)
зиратта гаилә (нәсел) жирләү өчен
_____ (зиратн
ың исеме, адресы) урын бирүдән түбәндәге нигезләр
буенча: _____

_____ баш тартырга.

Авыл жирлеге башлыгы

дата М.П.

Ижтимагый һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлеге тәртибе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә 9 нчы кушымта

ТУФРАК (кремациядән соң вафат булган (үлгән) мәетенен жәсәдләре)
БИРҮ ТУРЫНДА ТАНЫКЛЫК

Таныклык бирелде. (гр-ке) _____

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Туфрак салынган урнаны күмүне теркәү турында

(мәрхүмнең фамилиясе, исеме, атасының исеме, үлем датасы)

(зиратның исеме)

№ _____ кварталы, № _____ секторы, № _____ кабере

Кремация турындагы документ " ____ " _____ 200 ____ г.

Теркәү № кремациясе _____

Надгробия урнаштырылган һәм теркәлгән

" ____ " _____ 200 ____ г.

(кабер ташлары материалы)

Кабер ташларының үлчәмнәре һәм язу текстлары администрация
тарафыннан килештерелгән.

Ижтимагый һәм дин тотучы зиратларның эшчәнлеге тәртибе
һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турындагы
Нигезләмәгә 10 нчы кушымта

АКТ N ____ " ____ " _____ 20 ел

күмү һәм кабер өсте корылмаларының торышын
карау _____

(комиссия әгъзаларының вазыйфасы, атасының исеме)

_____ (кайсы зиратта, үлгән кешенен
фамилиясе, исеме, атасының исеме,
_____ кварта
л номеры)

Карар белән билгеләнгән

_____ комиссия әгъзалары: _____

инициаллар имзасы, фамилиясе _____

инициаллар имзасы, фамилиясе _____

инициаллар, фамилиясе,

11 нче кушымта

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында Нигезләмә

Иске каберлекләр һәм кабер корылмалары теркәү
китабы
(торак пункт исеме)

_____ авылы зираты
(исеме)

Башланган «___» _____ 20__ г.

Тәмамланган «___» _____ 20__ г.

1	2	3	4	5	6	7	8
Изылу атасы, эмеры	күмелгән затның фамилиясе, исеме, әтисенен исеме	Үлем датасы	Квартал номеры, кабернең теркәү номеры	Күмелү өчен җаваплы затның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм адресы	Күмелгән һәм кабер өстендәге корылмаларның торышы турында акт төзү датасы һәм номеры	Жирләнүдә трафарет чыгару датасы	Жирләү өчен җаваплы затка белдерү жибәрү датасы

Ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлеге тәртибе һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре турында Нигезләмә

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Шубан авыл
жирлеге башкарма комитетына

(фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)

паспорт сериясе, номеры, _____

(кем тарафыннан һәм кайчан бирелгән)

Теркәлү адресы: _____

Телефон номеры: _____

**КАБЕР ӨСТЕ КОРЫЛМАСЫН УРНАШТЫРУГА РӨХСӘТ БИРҮ
ТУРЫНДА ГАРИЗА**

Күмелгән участка кабер өстенә куелган корылманы ,киртәләрне урнаштырырга /алмаштырырга/ монтажларга /ремонтларга / (кирәген ассызыкларга кирәк) рөхсәт итүегезне сорыйм.

_____ (күмелгән затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме) _____ елда, _____ участка, зиратның номеры _____ (зиратның исеме).

Кабердә _____ дип язылган

_____ ,
тузган, таушалган (башка вариантлар) әйберләр бар.

Кабер өсте корылмасының техник характеристикалары (кабер ташлары) яки киртәләр, шул исәптән күләме

_____ .

Документлар күчермәләрен беркетәм

1) _____;

2) _____;

Югарыда күрсәтелгән эшләр башкарылачак

(эшләрне башкаручы, эшләрне үткәрү датасы)

Кабер өсте корылмасын урнаштыру буенча эшләрне үткәрү кагыйдәләре белән таныштым. Урнаштыру дәрәҗәсегә өчен тулы җаваплылык тотам. Дәрәҗә урнаштырылмаган очракта корылманы демонтажлау эшләрен үз хисабыма башкарырга әзер. Эшләр тәмамланганнан соң, төзелеш материалларының калдыкларын чыгарырга һәм күмелгән урынны, якин-тирә территорияне тәртипкә китерергә ышандырам.

(гариза бирүченең имзасы)
тулысынча)

(мөрәҗәгать итүченең ф. и. о.,

(вакыты)

13 нче кушымта
ижтимагый дини зиратларның
эшчәнлегә тәртібе һәм җирләү урыннарын карап
тоту кагыйдәләре турында нигезләмә

КАБЕР ӨСТЕ КОРЫЛМАСЫН (КАБЕР ТАШЫН) УРНАШТЫРУ
(АЛМАШТЫРУ, МОНТАЖЛАУ, ДЕМОНТАЖЛАУ, РЕМОНТЛАУ) ЯКИ
КИРТЭЛӘРНЕ УРНАШТЫРУ (АЛМАШТЫРУ, МОНТАЖЛАУ,
РЕМОНТЛАУ) ӨЧЕН РӨХСӘТ

« ____ » _____ 20 ____

Ф.И. башкаручы тарафыннан күрсәтелә: кабер өстенә куелган корылманы урнаштыру/алыштыру/монтажлау/ремонтлау яки киртәләрен (күкерт) яки киртәләрен (ассызыкларга кирәк) башкарырга рөхсәт бирелә торган зат күрсәтелә.

Ф.И. үз өстенә алган участка кабер өеме корылмасын урнаштыру бурычын үз өстенә алган _____ үлчәүле _____, жирләүне һәм каберләрне төзүне көйләүче законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәү белән.

Авыл жирлегә башлыгы _____

14 нче кушымта
ижтимагый һәм дини зиратларның эшчәнлегә
тәртибе һәм жирләү урыннарын
карап тоту кагыйдәләре турында

нигезләмә

КАТАП
кабер өстендәге корылмаларны (каберлекләрне) теркәү
_____ (торак пункт исеме)
_____ зират (исем)

Башланган «__» _____ 20__
Тәмамланган “__” _____ 20__

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

№	Күмелгән (күмелү ченең исеме фамили ясе)	Кабер күю коне	Кварт ал номе ры	Сект ор номе ры	Кабер ном еры	Ярус ном еры	Таш материа лы һәм күләме, һәйкәл Әзерлә үчесе	Ф. и. о. - кабер өчен жаваплы зат адресы
---	---	----------------------	---------------------------	--------------------------	---------------------	--------------------	--	---